

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

Enhet 1

DOM
2015-12-17
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
621-15

KLAGANDE

Wilma Eränen, 060221-8588

Ombud: Kristina Wetterstrand
FMF Assistans AB
Rörvägen 1
702 27 Örebro

MOTPART

Kommunstyrelsen i Skinnskattebergs kommun
Vård- och omsorgsutskottet
Box 101
739 22 Skinnskatteberg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Vård- och omsorgsutskottet i Skinnskattebergs kommuns beslut den 22 januari 2015

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

DOMSLUT

Med bifall till överklagandet upphäver förvaltningsrätten Vård- och omsorgsutskottet i Skinnskattebergs kommuns beslut och förklarar att Wilma Eränen har rätt till insatsen personlig assistans enligt 9 § 2 LSS.

Målet överlämnas till Vård- och omsorgsutskottet i Skinnskattebergs kommun för närmare utredning av insatsens omfattning i enlighet med vad som framgår av denna dom.

Dok.Id 169108

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1853 751 48 Uppsala	Kungsgatan 49	018-431 63 00 E-post: forvaltningsratteni uppsala@dom.se www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se	018-431 63 43	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Vård- och omsorgsutskottet i Skinnskattebergs kommun (nämnden) beslutade den 22 januari 2015 att avslå Wilma Eränens (Wilma) ansökan om personlig assistans enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande. Wilmas grundläggande behov måste anses vara så begränsade att hon inte kan anses ha rätt till biträde av personlig assistent. Även om hon hade mer omfattande grundläggande behov, skulle hon ändå inte anses ha rätt till biträde av personlig assistent eftersom hjälpen till henne till största delen måste anses vara omvårdnad, som inte ingår i insatsen enligt 9 § 2 LSS.

YRKANDEN M.M.

Wilma yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva det överklagade beslutet och fastställa att hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven och de övriga behoven är av den omfattningen att hon är berättigad till personlig assistans enligt LSS. Hon hänvisar till ett antal kammarrättsavgöranden och anför därutöver bl.a. följande till stöd för sin talan.

Hennes behov av kommunikation tillgodoses i allt väsentligt av personalen på skolan och föräldrarna i hemmet. Dock behöver hon en personlig assistent när kontakt uppkommer med jämnåriga barn eller annan mänsklig kontakt när hon är med föräldrarna och handlar mat eller kläder. En åttaåring utan funktionshinder har normalt sett omfattande kontakter med andra barn utanför skolan och hemmet. Det är inte möjligt för henne att få kontakt med andra barn om hon inte har en personlig assistent som känner henne, hennes funktionshinder och hennes sätt att förmedla sig väl. Hon gör således gällande att hon ska beviljas personlig assistans för kommunikation med sju timmar per vecka.

Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 57 framgår att någon nedre tidsmässig omfattning för att kunna bevilja personlig assistans

inte kan uppställas. Emellertid har kammarrätterna bedömt att det krävs att hjälpen med de grundläggande behoven måste uppgå till 3–7 timmar per vecka för att personlig assistans ska kunna beviljas. Försäkringskassan har bedömt att hennes behov av hjälp avseende de grundläggande behoven uppgår till 12,88 timmar per vecka. Nämnden har dock gjort bedömningen att hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven uppgår till 9,38 timmar per vecka. Med hänsyn till de medicinska underlag och annan utredning som hon gett in till stöd för sin ansökan om personlig assistans får det anses klarlagt att hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven vida överstiger de maximalt sju timmar som krävs för att personlig assistans ska kunna beviljas.

Nämnden vidhåller sitt beslut.

DOMSKÄL

Då Wilma omfattas av personkretsen i 1 § LSS har hon bl.a. rätt till insatsen biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans om stödet behövs för att tillförsäkra henne goda levnadsvillkor och behovet inte tillgodoses på annat sätt (7 och 9 §§ LSS).

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sina grundläggande behov. Med grundläggande behov avses hjälp med personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade. Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till personlig assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt (9 a § LSS).

Det förvaltningsrätten har att pröva i målet är om Wilma har ett sådant behov av hjälp med sina grundläggande behov att hon är berättigad till personlig assistans.

Wilma har hos förvaltningsrätten anfört att hon ska beviljas personlig assistans för kommunikation med sju timmar per vecka. Nämnden har inte beaktat någon tid för kommunikation som ett grundläggande behov med motiveringen att Wilma, om än med svårigheter, kan kommunicera med andra utan att en tredje person är närvarande samt att ett lågstadies barns kommunikation inte bedöms vara av så privat och integritetskänslig art att behovet av hjälp är grundläggande behov.

För att kommunicering ska kunna betraktas som ett grundläggande behov krävs enligt rättspraxis att den enskilde har sådana särskilda svårigheter att kommunicera att ett individunikt språk eller kommuniceringssätt som kräver särskilda kunskaper om kommuniceringssättet föreligger, vilket t.ex. har ansetts vara fallet om kommuniceringen är begränsad till enstaka ord, läten, ansiktsuttryck och dylikt (jfr RÅ 2000 ref. 11 och RÅ 2010 ref. 17).

I överläkaren Staffan Lundbergs journalanteckning den 13 oktober 2014 anges bl.a. följande. Wilma har en försenad talutveckling. Talet har blivit bättre men hon har också ett eget språk emellanåt. Hon kan dock göra sig förstådd och förstår vad man säger. Förvaltningsrätten gör bedömningen att det inte framkommer med tillräcklig tydlighet i utredningen att Wilmas svårigheter att kommunicera är av den arten att det krävs specifika kunskaper om henne och hennes funktionsnedsättning för att möjliggöra kommunikation. Förvaltningsrätten instämmer därför i nämndens bedömning att Wilmas behov av hjälp med kommunikation inte kan beaktas som ett grundläggande behov.

Av utredningen i målet framgår att nämnden beräknat att Wilmas behov av hjälp med personlig hygien uppgår till 9,38 timmar vecka och avser hjälp att duscha och torka sig, hjälp med hårvård och tandborstning samt hjälp vid toalettbesök. Enligt nämndens bedömning är den beräknade omfattningen emellertid inte är tillräcklig för att Wilma ska ha rätt till personlig assistans. Någon bestämd undre tidsgräns för rätt till personlig assistans enligt LSS kan dock inte uppställas (jfr RÅ 2009 ref. 57) och till skillnad mot nämnden anser förvaltningsrätten att Wilmas hjälpbehov med de grundläggande behoven om 9,38 timmar per vecka är både av den art och omfattning som krävs för att hon ska ha rätt till personlig assistans. Överklagandet ska därför bifallas.

Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har också rätt till sådant stöd för sina andra personliga behov. Det ankommer på nämnden att som första instans utreda och bestämma den närmare omfattningen av insatsen, inklusive personlig assistans för andra personliga behov.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1A)

Eva Frånlund Althin
rådman

Nämndemännen Bertil Pettersson, Ann-Mari Rosén och Håkan Sjöblom har deltagit i avgörandet. Målet har handlagts av föredraganden Petra Hedin.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.